Gehandicapte voelt zich geregeld buitengesloten

Trouw 8-6-2026

Activiteit | Tel je mee als gehandicapte? Daar wordt verschillend over gedacht. Hoe vermogender iemand is, hoe meer hij of zij vindt dat hij volwaardig meedoet in de samenleving.

Ingrid Weel
redactie gezondheid&zorg

Ook voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap – of misschien wel juist – is het belangrijk sociale activiteiten te ondernemen. Maar veel van hen merken dat dat niet zo goed lukt vanwege hun beperking. Dat kan om allerlei redenen zijn. Dat het niet lukt om er te komen, dus dat vervoer het probleem is. Vaak zijn de activiteiten niet geschikt voor hen.

Soms voelen ze zich door anderen niet begrepen, wat een drempel opwerpt, zoals bij sportactiviteiten. Veelal is simpelweg een gebrek aan energie de oorzaak. Dat blijkt uit onderzoek in opdracht van het College voor de Rechten van de Mens onder ruim 1800 Nederlanders met een beperking dat maandag wordt gepresenteerd.

De activiteit kan ook te duur zijn. Ruim een derde van de ondervraagde gehandicapten maakt zich zorgen over hun financiële situatie. "Voor veel mensen met een beperking gaan geldzorgen verder dan alleen een tekort aan inkomen", zegt Rick Lawson, voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens. "Het is een stapeling van problemen; het gaat over lagere uitkeringen, stijgende zorgkosten, dalende toeslagen en over de kosten van hulpmiddelen waarvan zij afhankelijk zijn."

Tien jaar geleden ondertekende Nederland het VN-verdrag handicap. Dat moet ervoor zorgen dat mensenrechten, zoals recht op onderwijs, werk en wonen, ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking of chronische ziekte. Toch heeft nog niet eens de helft van de ondervraagden een betaalde baan. Onder 18- tot 40-jarigen ligt dit wel hoger, met 65 procent, maar het is veel lager dan wanneer je het vergelijkt met de hele beroepsbevolking in Nederland.

> 'Voor veel mensen met een beperking gaan geldzorgen verder dan alleen een tekort aan inkomen'
>
> **Rick Lawson**

"Afhankelijk zijn van sociale zekerheid en een onzekere arbeidspositie hebben, heeft veel impact op de bestaanszekerheid van mensen", benadrukt Lawson. Er zijn de afgelopen jaren wel stappen gezet om deelname aan de samenleving voor mensen met een beperking te verbeteren, ziet het College voor de Rechten van de Mens, 'maar het blijft achter bij de beloften'.

"Na tien jaar VN-verdrag handicap zien we dat de ambities van het verdrag nog onvoldoende zichtbaar zijn in het dagelijkse leven van mensen met een beperking. Dat blijkt ook uit kritiek van de VN, die zich zorgen maken over onder andere het hoge armoederisico onder mensen met een beperking", aldus Lawson.

Bijna een op de vier heeft het gevoel niet mee te tellen in de samenleving. Onder mensen met een verstandelijke beperking ligt dat nog hoger. De hoogte van het inkomen speelt een belangrijke rol. Van degenen die makkelijk kunnen rondkomen, zegt maar 8 procent dat ze het gevoel hebben er niet bij te horen.

Het College voor de Rechten van de Mens benadrukt dat er meer inspanningen nodig zijn om de doelstellingen van het verdrag te realiseren. Het college vindt het onder meer belangrijk dat mensen met een beperking meer worden betrokken bij (lokaal) beleid. "Alleen zij kunnen vertellen wat ze meemaken en nodig hebben."

Uit het onderzoek blijkt vooral dat mensen met een beperking meer begrip en acceptatie zouden willen. Ze geven Nederland gemiddeld een 6,5 als het gaat om het waarborgen van gelijke rechten.

Ook hier weer een groot verschil tussen degenen met en zonder geld. Mensen die moeite hebben met rondkomen, zijn aanzienlijk negatiever: zij geven gemiddeld een 5,5. Bijna de helft van deze groep beoordeelt Nederland met een onvoldoende.